

ninger. Jeg kan i meget henholde mig til, hvad dels den højtærede Minister, dels det ærede Medlem for Frederikssund (Berg) har sagt om den Ting. For mig har den afgørende Betragtning været følgende: Vi ere jo alle enige om, at de gejstlige Retter trænge til en Omordning. Det har Ministeren fra først til sidst selv fremhævet, og han har bebudet sin Villighed til at arbejde paa den Sag. Det er dog det vigtigste. Men saa bliver Spørgsmaalet først dette: Bør nu denne Omordning, saaledes som her foreslaas, gaa i Retning af helt at ophæve de gejstlige Retter? Det tror jeg ikke en Gang er det ærede Udvalgsflertals Mening, i alt Fald har det jo — det fremgaar af Udvalgsbetænkningen fra i Fjor — været inde paa og villigt til at tilføre de sædvanlige Domstole netop et særligt gejstligt Element i gejstlige Sager. Og det andet Spørgsmaal er dette: Har denne Omordning da en saadan Hast, at det skal være nødvendigt at kræve det løst netop nu paa dette Forslag og derved lægge en Sten i Vejen for det paa dets videre Gang, thi det gør man — det kan man ikke nægte — naar vi saa ikke kunne faa Regeringens Støtte til Sagens Fremme i det Omfang, vi ellers kunde. Paa ethvert Punkt, hvor vi maa savne Regeringens Støtte, staa vi svagere, det kan jo ingen bestride. Det, jeg altsaa vil bede ærede Medlemmer overveje, er: Har det virkelig et saadant Hastværk, at man for at faa denne Sag løst nu med det samme skal risikere noget som helst, skal sætte noget som helst paa Spil med Hensyn til de mange andre overordentlig vigtige Spørgsmaal, som søges løste ved dette Lovforslag? Husk dog paa, hvor sjældent det er, at de gejstlige Retter sættes i Virksomhed; hvor tidt det er, det er jeg ikke i Øjeblikket beredt paa at kunne sige noget bestemt om, men vi have alle Indtrykket af, at det ikke er hvert Aar, at der overhovedet er en gejstlig Ret i Virksomhed, der kan maaske gaa 5 eller flere Aar mellem hver Gang, der er et saadant Tilfælde. Tænk paa den ene Side paa dette og paa den anden Side paa, hvor mange Hundrede Mennesker der daglig lider under det Retssystem, vi nu have, og som daglig vente paa, at vi skulle faa en Forbedring i alle disse Forhold, en Forbedring, som vi nu have Regeringens overmaade beredvillige Støtte til, og som vi dermed kunne haabe at se gennemført af Lovgivningsmagten som Helhed. Sammenlign dog de to Ting med hinanden, de overmaade sjældne Tilfælde, hvor der

bliver Spørgsmaal om gejstlige Retter, og de overmaade hyppige Tilfælde, hvor der bliver Tale om, at de borgerlige Retter træde i Virksomhed, og overvej saa det Spørgsmaal: Er det virkelig værd at sinke Reformen i de mangfoldige Tilfælde en eneste Dag for at faa de gejstlige Retter, der kun anvendes i saa faa Tilfælde, indrettede netop nu paa den Maade, som man ønsker? — Og hertil kommer en Betragtning, som forekommer mig endnu mere afgørende, nemlig den, at de Herrer, der ville bort fra de gejstlige Dommere, som ønske, at ogsaa de gejstlige Sager skulle lægges i de borgerlige Domstoles Haand, og som kæmpe imod, hvad de ogsaa kalde en Stat i Staten, de have dog den Trøst, at, som det nu er, findes der netop en ren og skær borgerlig Domstol i Spidsen for de gejstlige Retter, nemlig Højesteret. Den har end ikke det gejstlige Element, de selv vare villige til at sætte ind i den i Fjor, den er *nu* en ren og skær borgerlig Ret. Kunde de saa ikke vente paa en Omordning, indtil Tiden er belejlig og den højtærede Minister har faaet de Overvejelser gjorte og de Forbedelser truffne, han har stillet i Udsigt? Der forekommer mig at være saa overmaade ringe Grund til at haste paa dette Omraade, som der overhovedet kan være netop af Hensyn til, at vi nu have en ren borgerlig Domstol i Højesteret som øverste gejstlige Domstol.

Paa det tredie Punkt, jeg vil nævne, staar jeg endnu mere alene end paa de andre; det er kun det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (L. Rasmussen) og mig, der danne Mindretallet. Det er med Hensyn til Forslaget under Nr. 22 om at Professorer i Teologi med gejstlig Ordination skulle være udelukkede fra at være Nævninger. Den ærede Ordfører anførte som Begrundelse der kun disse Ord: Da Professorer ved Universitetet med gejstlig Ordination i Virkeligheden ere gejstlige, er det anset for rigtigst udtrykkeligt at fastsætte, at ogsaa disse ere udelukkede fra at være Nævninger. Dette er jo ikke rigtig, det viser det ærede Flertals eget Forslag; thi hvis disse Professorer vare gejstlige i den Forstand, hvori dette Udtryk bruges i Lovforslagets § 48, der handler om, hvem der er udelukket fra at være Nævninger, saa behøvede de jo intet Forslag at stille, saa gik det jo af sig selv, saa vare de udelukkede ifølge selve denne § 48. Netop det, at de opstille et Forslag, som skal udvide Reglen til ogsaa at omfatte disse Professorer, er